

Skævt! På Kvindelige Kunstneres Samfunds (KKS) symposium kunne deltagerne opleve dramatiker Gritt Uldall-Jessens happening **Det korte af det lange**. En happening, som iscenesatte medlemmer af KKS – samt et par potentielle medlemmer – som kurve- og cirkeldiagrammer, der illustrerede skævvridningen i museers indkøb af værker. Tallene bag happeningens diagrammer stammer dels fra Statens Museum for Kunst, dels fra kunsthistoriker og billedkunstner Susan Hinnum, der ligesom redaktionen på **Billedkunstneren** har undersøgt kønsfordelingen i tildelingerne fra Kulturstyrelsens Erhvervelsessum. Læs hele research-materialet bag Gritt Uldall-Jessens happening i bookletten **Det korte af det lange** på www.kks-kunst.dk Foto: Nynne Savery.

Kvindelige kunstnere kæmper stadig imod skævhed i kunstverdenen

Trods de seneste års kritik af skævvridningen mellem kønnene i kunstverdenen, er uligheden langt fra udlignet. Det fremgår fx af tildelingerne fra Kulturstyrelsens såkaldte Erhvervelsessum, hvorfra museerne kan søge om tilskud til indkøb af væsentlige værker. Væsentlige værker er åbenbart fortrinsvist skabt af mandlige kunstnere – i hvert fald går ca. 90 procent af indkøbsmidlerne til dem.

■ Af Miriam Katz

Når museerne får tilskud fra Kulturstyrelsen til at købe et nyt væsentlig værk til samlingerne, er det mest sandsynligt, at pengene går til at købe et værk af en mandlig kunstner:

Af de i alt 14 mio. statslige tilskudskroner, museerne har fået tildelt fra Kulturstyrelsens såkaldte Erhvervelsessum de seneste syv år, er kun 1,6 mio. kr. gået til at købe kvindelige kunstneres værker.

12,4 mio. kr. er derimod gået til indkøb af værker skabt af mandlige kunstnere.

Det svarer til, at ca. 90 procent af puljens statslige indkøbskroner går til at købe mandlige kunstneres værker, viser en beregning, *Billedkunstneren* har foretaget på baggrund af offentligt tilgængelige tal på www.kulturstyrelsen.dk

Og det er tal som disse, der viser, at foreningen Kvindelige Kunstneres Samfund

(KKS) stadig har en berettigelse, mener KKS' forkvinde, billedhugger Kit Kjærbye.

Sammen med kollegerne i KKS afholdt hun i oktober et symposium, hvor deltagerne bl.a. drøftede den skæve økonomiske fordeling mellem mænd og kvinder, der præger dele af kunstverdenen.

»Vi har en lang række kunstnere her i landet, som ikke får chancen og muligheden for at byde ind, når der er forskel-

lige kunstneriske opgaver, der skal løses. Det gælder både i forhold til statslige museer, udsmykningsopgaver og andet kunstnerisk arbejde,« siger Kit Kjærbye, der dog ikke går ind for kønskvoter:

»Men jeg appellerer kraftigt til, at vi ser på disse fakta, diskuterer dem og overvejer, hvad der ligger bag denne forskel.«

Gertrud Oelsner er formand for Kulturstyrelsens Kunstfaglige Råd, der indstiller tildelingerne fra Kulturstyrelsens Erhvervssum. Hun peger på, at rådet ikke tildeler midlerne, men udelukkende indstiller tildelingerne til endelig afgørelse i Kulturstyrelsen på baggrund af de ansøgninger, der kommer fra landets museer:

»Rådet vurderer ansøgningerne ud fra en række formelle forhold, der skal være opfyldt, samt naturligvis vigtigst af alt: Kvaliteten af de ansøgte værker og deres placering i forhold til de institutioner, der ansøger. Rådets personsammensætning er foretaget under hensyn til ligestillingsloven, men da vi alene skal vurdere kvaliteten i museernes ansøgninger, arbejdes der ikke ud fra kønskvotering i sagsbehandlingen« siger hun.

Sanne Kofod Olsen, direktør for Museet for Samtidskunst og medlem af Statens Kunstråd er overrasket over, hvor skæv fordelingen af midlerne fra Kulturstyrelsens Erhvervssum er:

»Denne her pulje er central for især de små museers indkøb, uden den vilde mange museer slet ikke kunne købe værker. Derfor er det trist at se, at der åbenbart er så massiv en slagside i tildelingen,« siger hun.

»Det tyder på, at kunstverdenens kvalitetsbegreb stadig i høj grad udelukker kvindelige kunstneres værker. Måske er det forstærket af, at museerne i dag er så økonomisk trængte, at de går efter det sikre valg, når de køber kunst. Og det sikre er åbenbart stadig fortrinsvist værker af mandlige kunstnere,« siger hun.

Sanne Kofod Olsen efterlyser generelt en kritik af kvalitetsbegrebet i kunsten:

»Det er ikke nok at bruge »kvalitet« som kriterium for, hvordan man fordele midlerne. For mener vi virkelig, at mandlige kunstneres arbejde har højere kvalitet end deres kvindelige kollegers? Desværre er der en udbredt modvilje mod at diskutere kvoter i kunststøttesystemet, men jeg synes, de her tal endnu engang viser, at det er nødvendigt at gøre noget andet, end det vi hidtil har gjort, for at udligne skævheden.« ■

Fonde redder KKS arkiv

Takket være støtte fra en række fonde kan KKS' enestående arkivmateriale, der dokumenterer en ellers overset del af kunsthistorien, nu overdrages til Det Kongelige Bibliotek. Her skal arkivets breve, dokumenter og fotos digitaliseres og registreres i en database, der bliver tilgængelig for offentligheden. Bag støtten til digitaliseringen står blandt andre Ophavsretsforeningen i Billedkunstneres Forbund.

Kvindelige Kunstneres Samfund snart 100 år

Foreningen, der blev etableret i 1916 af blandt andre Anna Ancher, Anne Marie Carl-Nielsen, Marie Henriques og Helvig Kinch, kan i 2016 fejre 100 års jubilæum. Allerede nu har KKS indledt arbejdet med at realisere forskningsprojekter, udstillinger, events og et internationalt kunstnertræf i forbindelse med jubilæet. Læs mere på www.kks-kunst.dk

Flest penge til mandlige kunstneres værker

Landets museer kan søge om tilskud til indkøb af væsentlige værker fra Kulturstyrelsens såkaldte Erhvervssum. Her nedenfor ses antallet af indkøbte værker med midler fra Kulturstyrelsens erhvervssum 2005-2012, fordelt på køn:

Erhvervede værker af nulevende kunstnere fordelt på køn:

Kvindelige kunstnere 14
Mandlige kunstnere 45

Erhvervede værker af afdøde kunstnere fordelt på køn:

Kvindelige kunstnere 3
Mandlige kunstnere 37

Total erhvervelse af værker af kunstnere i perioden 2005-2012:

Kvindelige kunstnere 17
Mandlige kunstnere 82

Total tilskudssum

— fra Erhvervssummen til museernes indkøb af værker af kunstnere, 2005-2012, fordelt på køn:

Kvindelige kunstnere: ca. 1,6 mio. kr.
Mandlige kunstnere: ca. 12,4 mio. kr.

Kilde: www.kulturstyrelsen.dk, optælling foretaget af **Billedkunstneren**, november 2012

Alle skal kønsmainstreame

Iflg. ligestillingsloven skal ligestilling integreres i al offentlig forvaltning – såkaldt kønsmainstreaming. For øjeblikket er Ligestillingsministeriet i gang med at revidere værktøjer, retningslinjer og gode eksempler til arbejdet med kønsmainstreaming. I løbet af december måned lanceres ny hjemmeside med info bl.a. om, hvordan offentlige myndigheder og institutioner kan arbejde med kønsopdelte data og statistik.

Ti års debat om køn og kunst

De senere års debat om skævheden mellem kønnene i kunstverdenen begyndte i 2003 med den dagsordensættende konference **Før Usynligheden**, arrangeret af billedkunstnerne Lone Højer Hansen, Dorte Jelstrup, Kirsten Justesen, Anita Jørgensen, Malene Landgren, Lisa Rosenmeier, Katya Sander, Åsa Sonjasdotter og Elisabeth Toubro.

Udgangspunktet var en undersøgelse iværksat af daværende kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen, som viste, at kun 6,5 procent af de malerier, som de største danske kunstmuseer indkøbte i perioden 1989 til 1998, var lavet af kvindelige kunstnere. Hvis udviklingen fortsatte, lød arrangørernes budskab, vil det om 50 år se ud, som om der kun var meget få kvindelige kunstnere i begyndelsen af det 21. århundrede.

I 2005 udgav Kulturarvsstyrelsen en rapport om indkøbspolitikken på syv udvalgte kunstmuseer i perioden 1983-2003, der bekræftede det billede, **Før Usynligheden** tegnede: 80 pct. af museernes indkøbte værker, skabt af nulevende kunstnere, var skabt af mænd, fremgik det af rapporten.

I 2007 arrangerede Billedkunstneres Forbund ligestillingsseminaret **Den Blinde Vinkel**, hvor en lang række forskere og kunstnere diskuterede problematikken. I den forbindelse kunne fagbladet **Billedkunstneren** offentliggøre en undersøgelse, der viste, at der i perioden 2004-2006 stod en mandlig kunstner bag tre ud af fire nyanskaffede værker på de toneangivende kunstmuseer i Danmark, og at der var en massiv overvægt af mandlige kunstneres værker på Statens Kunsts fonds indkøbsliste.

Læs mere på www.bkf.dk